LIITE JTYP-LAIN SOVELTAMISOHJEESEEN

Komission ja EUTI:n päätöksistä ilmeneviä kriteereitä, joilla on perusteltu kauppavaikutuskriteerin täyttymistä tai täyttymättä jäämistä.

## YLEISTÄ VALTIONTUEN KAUPPAVAIKUTUKSESTA

Komissio painottaa valtiontuen käsitetiedonannossaan (2016/C 262/01) sitä, että jos tuella on puhtaasti paikallinen vaikutus, se ei välttämättä tule valtiontukisääntöjen piiriin. Komissio on useissa päätöksissä katsonut asiaan liittyvien erityisolosuhteiden vuoksi, että toimenpiteellä oli puhtaasti alueellinen vaikutus, eikä se näin ollen vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Komissio on näissä tapauksissa varmistanut erityisesti, että tuensaaja toimitti tavaroita tai palveluja rajatulle alueelle jäsenvaltiossa eikä todennäköisesti houkutellut asiakkaita muista jäsenvaltioista ja että ei ole ollut mahdollista tietää ennakolta, että toimenpiteen vaikutus rajat ylittävien investointien tai sijoittautumisen edellytyksiin ei olisi pelkästään marginaalinen.[1]

Valtiontuen käsitetiedonannossa on luetettu esimerkkejä tilanteista, joissa tuella ei ole katsottu olevan kauppavaikutusta:

a) **urheilu- ja vapaa-ajan tilat**, jotka palvelevat ensi sijassa paikallisia asukkaita eivätkä todennäköisesti houkuttele asiakkaita tai investointeja muista jäsenvaltioista[2];
b) **kulttuuritapahtumat ja taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt**, jotka eivät todennäköisesti houkuttele käyttäjiä tai vierailijoita muissa jäsenvaltioissa järjestettävistä samanlaisista tilaisuuksista[3]; komissio katsoo, että ainoastaan rahoitus, jota on jossain jäsenvaltiossa myönnetty suurille ja kuuluisille, laajasti kotiseutunsa ulkopuolella markkinoiduille kulttuuri-instituutioille ja tapahtumille, voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan;
c) **sairaalat ja muut terveydenhuoltolaitokset**, jotka tarjoavat tavanomaisia sairaanhoitopalveluja paikalliselle väestölle ja jotka eivät todennäköisesti houkuttele asiakkaita tai investointeja muista jäsenvaltioista[4];
d) **tiedotusvälineet ja/tai kulttuurituotteet**, joilla on kielellisistä ja maantieteellisistä syistä paikallisesti rajoitettu yleisö[5];
e) **konferenssikeskus**, jonka osalta sijainti ja tuen mahdollinen vaikutus hintoihin ei hyvin todennäköisesti ohjaa käyttäjiä pois muissa jäsenvaltioissa sijaitsevista keskuksista[6];
f) **tieto- ja verkostoitumisfoorumi**, jonka tarkoituksena on ratkaista työttömyysongelmia ja yhteiskunnallisia konflikteja ennalta määritellyllä, erittäin pienellä alueella[7];

---

[1] Komission käsitetiedoksianto, kappale 196
[2] Komission päätökset valtiontukiasioissa N 258/2000, Dorstenin uima-allas; C 10/2003 – Alankomaat – Voittoa tavoittelemattomat huvivenesatamat; SA.37963 – Yhdistynyt kuningaskunta – Alleged State aid to Glenmore Lodge; SA.38208 – Yhdistynyt kuningaskunta – Alleged State aid to UK member-owned golf clubs
[3] Komission päätökset valtiontukiasioissa N 630/2003, tuki Sardinian alueen paikallismuseoille; SA.34466, Kypros – Center for Visual Arts and Research; SA.36581, Kreikka – Construction of Archaeological Museum, Messara, Crete; SA.35909 (2012/N) – Tšekki – Infrastructure for tourism (NUTS II region Southeast); SA.34891 (2012/N) – Puola – State support to Związek Gmin Fortecznych Twierdzy Przemyśl
[4] Komission päätökset valtiontukiasioissa N 543/2001, Irlanti – Sairaalainvestointien veronhuojennukset; SA.34576, Portugali – Jean Piaget North-east Continuing Care Unit; SA.37432 – Tšekki – Funding to public hospitals in the Hradec Králové Region; SA.37904 – Saksa – Alleged State aid to medical center in Durmersheim; SA.38035 – Saksa – Alleged aid to a specialised rehabilitation clinic for orthopaedic medicine and trauma surgery
[5] Komission päätökset valtiontukiasioissa N 257/2007, Subsidies for theatre productions in the Basque country; N 458/2004, Editorial Andaluza Holding; SA.33243, Jornal de Madeira
[6] Komission päätös valtiontukiasiassa N 486/2002, Ruotsi – Tuki Visbyssä sijaitsevalle konferenssikeskukselle
[7] Komission päätös valtiontuesta SA.33149 – Saksa – Alleged unlawful State aid for the Städtische Projekt ”Wirtschaftsbür Gaarden” – Kiel

g) **pienet lentoasemat[8] tai satamat** [9], jotka ensi sijassa palvelevat paikallisia käyttäjiä niin, että kilpailu tarjotuista palveluista rajoittuu paikallistasolle, ja joiden vaikutus rajat ylittäviin investointeihin on todellisuudessa enintään marginaalinen;
h) **tiettyjen köysiratalaitteistojen (ja erityisesti hiihtohissien) rahoitus** alueilla, joilla on vähän palveluja ja rajallinen matkailukapasiteetti. Komissio on selventänyt, että seuraavat tekijät otetaan tavallisesti huomioon sellaisten laitteistojen, jotka pystyvät houkuttelemaan myös muita kuin paikallisia käyttäjiä ja joiden yleensä katsotaan vaikuttavan kauppaan, erottamiseksi urheiluun liittyvistä laitteistoista alueilla, joilla on vähän palveluja ja rajallinen matkailukapasiteetti ja joilla julkisella tuella ei ehkä ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan[10]: a) laitteiston sijainti (esimerkiksi kaupunkien sisällä tai kylien välillä): b) käyttöaika; c) käyttäjät pääasiassa paikallisia (päivä- ja viikkolippujen suhde); d) laitteistojen kokonaismäärä ja kapasiteetti suhteessa paikallisten käyttäjien määrään; e) muut matkailuun liittyvät palvelut alueella. Samat tekijät voivat tarvittavin mukautuksin olla merkityksellisiä myös muunlaisten palvelujen osalta.

Perinteisesti kauppavaikutuksen toteutumista on tulkittu laajasti ts. kauppavaikutus toteutuu helposti. Esimerkiksi on katsottu, että

- riittää, jos tuki vahvistaa yrityksen asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin kilpaileviin yrityksiin verrattuna. (EY:n tuomioistuimen tuomio 17.9.1980, 730/79, *Philip Morris*)
- pienikin tuki voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan; ”ei ole olemassa rajaa tai prosenttilukua, jonka alla voitaisiin katsoa että kriteeri ei täyttyisi” (C-172/03, *Heiser*)
- yrityksen koolla ei ole merkitystä; ”ei tarpeen määrittää, että tuki faktisesti vaikuttaa kauppaan/ markkinoihin – riittää, että tuki on omiaan vaikuttamaan kauppaan” (yhdistetyt asiat C-197/11 ja C-203/11)
- tuella voi olla epäsuoria vaikutuksia: tuki voi vaikuttaa kauppaan myös silloin, kun tuensaaja ei ole mukana rajat ylittävässä kaupassa, mutta tuki vaikeuttaa muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten pääsyä markkinoille (T-297/02, ACEA)
- rajat ylittävä vaikutus ei ole edellytys kriteerin täyttymiselle (C-280/00, *Altmark*)

## KAUPPAVAIKUTUSTA EI KATSOTTU OLEVAN - VAHVAT KAUPPAVAIKUTUSKRITEERIEN TÄYTTYMÄTTÄ JÄÄMISEN PERUSTEET

### Komission päätös SA.33149 - Saksa - Väitetty tuki Wirtschaftsbüro Gaardenille (29.4.2015)

Tapauksessa oli kyse Wirtschaftsbüro Gaarden -nimisen tieto- ja verkostoitumisfoorumin kilpailijoiden tekemästä kantelusta, jossa väitettiin Kielin kaupungin tukevan ko. foorumin toimintaa EU:n valtiontukisääntöjen vastaisesti. Wirtschaftsbüro Gaarden -hankkeen tarkoituksena oli ratkaista työttömyysongelmia ja yhteiskunnallisia ongelmia Kielin Gaarden-kaupunginosan alueella.

Komissio katsoo päätöksessään, että tuensaajan toiminta on laajuudeltaan ja luonteeltaan puhtaasti paikallista. Wirtschaftsbüro Gaarden tarjoaa palveluitaan hyvin rajatulla alueella (Kielin kaupungin

[8] komission päätös valtiontukiasiassa SA.38441 – Yhdistynyt kuningaskunta – Isles of Scilly Air links
[9] Komission päätökset valtiontukiasioissa SA.39403 – Alankomaat – Investment in the port of Lauwersoog; SA.42219 – Saksa – Refurbishment of the Schuhmacher-quay in the port of Maasholm.
[10] Komission tiedonanto jäsenvaltioille ja muille asianosaisille valtiontuesta N 376/01 – Köysiratalaitteistoja koskeva valtiontukiohjelma

Gaarden-kaupunginosassa, jossa on noin 19 000 asukasta), sen asiakkaat ovat hyvin paikallisia toimijoita ja palveluja tarjoaa hyvin pieni henkilökunta (2 täyspäivästä työntekijää, 1 osa-aikainen opiskelija). Olennaista, että palveluja tarjottiin rajatun alueen rajatulle asiakasmäärälle. (Yksi kaupunginosa, 19000 asukasta.)

Edellä mainitut seikat huomioiden komissio katsoi, että kauppavaikutusta ei ole.

**Komission päätös SA.45220 - Slovenia - Väitetty tuki Komunala Izolan satamalle (20.7.2017)**

Tapauksessa oli kyse Komunala Izolan sataman kilpailijoiden tekemästä kantelusta, jossa väitettiin sataman saavan laitonta valtiontukea mm. veroetujen ja maksuhelpotusten muodossa.

Komunala Izolan satamassa on 505 venepaikkaa, joista 37 on ns. vierasvenepaikkoja. Venepaikkojen suuri enemmistö on näin ollen varattu paikallisten asukkaiden käyttöön ja niiden vuokraaminen turisteille on kiellettyä. Satama tarjoaa palveluja (venepaikkoja) ainoastaan Izolan kunnan (n. 16 000 asukasta) alueella eli rajatulla alueella Sloveniassa. Komissio katsoi, että kauppa- ja kilpailuvaikutusta on tarpeen arvioida vain 37 vierasvenepaikan osalta. Tämä vastaa vain 0,05 prosenttia Slovenian rannikon turisteille suunnatun vierasvenepaikkamarkkinan tarjonnasta. Komunala Izolan sataman vierasvenepaikkoja ei myöskään markkinoida turisteille. Sataman liiketoiminta on lisäksi hyvin pienimuotoista, sillä vieraspaikoista saadut vuositulot ovat vain noin 90 000 euroa. Komissio päätyi päätöksessään siihen, että Komunala Izolan sataman toiminta on luonteeltaan puhtaasti paikallista ja sen vaikutus vierasvenepaikkamarkkinoilla on hyvin rajallinen. Kauppavaikutuskriteeri ei näin ollen täyty.

Olennaista siis, että palveluja tarjottiin vain kunnan asukkaille (16000 asukasta).

**Komission päätös SA.39403 - Alankomaat - Investointituki Lauwersoogin satamalle (29.4.2015)**

Tapauksessa oli kyse reilun 4,1 miljoonan euron investointiprojektista, jonka rahoituksesta 80 % olisi julkista. Lauwersoogin satamassa toteutettaisiin kalastussataman laiturin pidentäminen, vapaa-ajanveneille tarkoitetun sataman modernisointi ja kelluvan, vapaa-ajan kalastukseen tarkoitetun lautan rakentaminen.

Arvioidessaan toiminnan paikallisuutta komissio huomioi tapauksessa, että kalastajat valitsevat käyttämänsä sataman yleensä kalastusvesien läheisyyden perusteella ja Lauwersoogin satamaa käyttävät kalastajat tulevat alueellisesti rajoitetulta alueelta. Komissio kiinnitti huomiota myös siihen, että sataman vapaa-ajan palvelutkin suuntautuvat lähinnä paikallisille markkinoille ja kansainvälinen veneliikenne on hyvin vähäistä. Muutostyöt eivät myöskään tule lisäämään sataman kapasiteettia suurten kalastusalueiden tai vapaa-ajan palveluiden osalta. Kalastussataman kokonaisliikevaihdon arvioidaan investointiprojektin myötä nousevan korkeintaan 20 % (55 000 euroa). Komissio päätyi arvioinnissaan siihen, ettei tuella voitu katsoa olevan kuin marginaalinen vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, eikä tapauksessa näin ollen ollut kyse valtiontuesta.

Olennaista tapauksessa siis, että palvelun asiointialue (”valuma-alue” / catchment area) oli selkeästi paikallinen. Tämä oli näytetty mm. laskutuksen perusteella. Lisäksi palveluntarjoajan valinnan ylivoimaisesti merkittävin kriteeri alalla on sijainti.

**Komission päätökset SA.48582 ja SA.43983**
Olennaista, että palvelua tarjotaan vain lähialueen (esim. maakunta, ~200km). Näytetty vertaamalla vastaavien toimijoiden markkinaan, joissa näytetty 99% käyttöasteesta olevan paikallista.

**Komission päätös (tiedoksiannettu numerolla K(2003) 3890)**
Komission päätös 29.10.2003 valtiontuesta, jonka Alankomaat on myöntänyt voittoa tavoittelemattomille huvivenesatamille Alankomaissa

Kantelijan mukaan useat voittoa tavoittelemattomat huvivenesatamat olivat saaneet valtiontukea kiinnityspaikkojen rakentamiseen tai ylläpitoon. Tämän johdosta nämä huvivenesatamat voivat esimerkiksi edullisemmin vuokrata kiinnityspaikkoja huviveneillään satamissa vieraileville turisteille. Kantelu koski yhtä tiettyä tapausta, mutta ilmi tuli kaikkiaan 7 tapausta, joista kolmesta komissio aloitti selvitysmenettelyn. Yhden osalta todettiin, ettei huvivenesataman myynnistä ollut saatu minkäänlaista etua. Kahden muun huvivenesataman kohdalla arvioitiin kauppavaikutuksen toteutumista.

*Nijkerkin huvivenesatamassa* on 200 kiinnityspaikkaa, joista ulkomaiset vierailijat käyttävät keskimäärin ainoastaan 0,25 prosenttia. Tämän vaikutus kansallisiin kiinnityspaikkamarkkinoihin on siten merkityksetön. Nijkerkin huvivenesatamaa käyttävät kyseisen kylän ja sen lähikylien asukkaat eikä se siten pyri houkuttelemaan ulkomaisia vierailijoita. Kylän asukasluku oli alle 40 000 asukasta. Huvivenesataman vuotuinen liikevaihto oli 120 000 euroa. Kauppavaikutusta ei katsottu olevan.

*Enkhuizenin huvivenesatamassa* ulkomaiset vierailijat käyttävät keskimäärin 14 prosenttia kiinnityspaikoista. Enkhuizenissa olevat 235 kiinnityspaikkaa ovat ainoastaan 0,15 prosenttia Alankomaiden kiinnityspaikkamarkkinoista ja 0,016 prosenttia yhteisön kiinnityspaikkamarkkinoista. Enkhuizenin huvivenesataman vaikutus huvivenesatamamarkkinoihin on siten erittäin vähäinen. Tuen vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, siltä osin kuin on kysymys tuesta, kohdistuu todennäköisesti pääasiassa pysyviin kiinnityspaikkoihin. Päiväkiinnityspaikkojen perusteella myönnetyn tuen vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan on kiinnityspaikkojen luonteen vuoksi erittäin rajallinen. Lisäksi Enkhuizenin huvivenesataman vuotuinen liikevaihto on 316 000 euroa. Kauppavaikutusta ei katsottu olevan.

## PEHMEÄT KAUPPAVAIKUTUSKRITEERIEN TÄYTTYMÄTTÄ JÄÄMISEN PERUSTEET

- Liiketoiminta on pientä (SA.33149, SA.45220)
    - Liikevaihto, asiakasmäärä
- Palvelun tuottamisen kapasiteetti on pieni (SA.33149, SA.45220, SA.48582)
    - Henkilökunta tai tuotanto-omaisuus
- Ei markkinointia muille kuin paikallisille asiakkaille (SA.45220, SA.48582)
- Kansainvälisen toiminnan osuus hyvin vähäistä, eikä tuki lisää kapasiteettia (SA.39403, K(2003) 3890)

**Komission päätös SA.34466 - Kypros - Tuki Kyproksen kulttuurikeskukselle (7.11.2012)**

Kyproksen viranomaiset halusivat tukea kulttuurikeskuksen perustamista Kyproksen Nicosiaan. Hankkeen tavoitteena oli edistää paikallisen kulttuuriperinnön säilymistä.

Komissio arvioi päätöksessään, että kulttuurikeskuksen toiminnan kohderyhmä on hyvin paikallinen, sillä sen pääasiallisena tavoitteena on kannustaa paikallisia nuoria tutustumaan Kyproksen kulttuurihistoriaan. Kulttuurikeskuksen ei arvioida houkuttelevan turisteja, vaikka se olisi sinänsä avoin sekä paikallisille että ulkomaalaisille vierailijoille. Toiminnan paikallinen luonne ja maantieteellinen sijainti yhdistettynä kulttuurikeskuksen toiminnan luonteeseen varmistavat komission mukaan sen, ettei tuella ole vaikutusta jäsenvaltioiden kauppaan.

Olennaista, että toiminnan ei arvioida houkuttelevan ulkomaisia käyttäjiä.
Muita tapauksia, joissa tuotiin esiin kansainvälinen houkuttelemattaomuus SA.43983, SA.48582

**Komission päätös SA.43983**
Kansalliset lait rajoittavat mahdollista liiketoimintaa jyrkästi
- Tai muu seikka estää liiketoiminnan

## PEHMEÄT KAUPPAVAIKUTUSKRITEERIEN TÄYTTYMISEN PERUSTEET

Alalla jonkin verran paikallista kilpailua (SA.45220, SA.38651)

**Komission päätös SA.45220 - Slovenia - Väitetty tuki Komunala Izolan satamalle (20.7.2017)**
- lyhennelmä ylempänä

**Komission päätös SA.38651 – Czech Republic**
**The provision of catering services in schools in the Czech Republic**

## VAHVAT KAUPPAVAIKUTUSKRITEERIEN TÄYTTYMISEN PERUSTEET

**Komission päätös SA.33952 - Saksa - Urheilujärjestöt (Deutscher Alpenverein)**

Tapauksessa Saksan alppiseuran (Deutscher Alpenverein ”DAV”) kilpailijat tekivät komissiolle kantelun ko. järjestön saamasta laittomasta valtiontuesta. DAV operoi kiipeilykeskuksia eri puolilla Saksaa. DAV:illa on lukuisia alajärjestöjä, jotka ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä. Saksan viranomaiset olivat myöntäneet tukea mm. DAV:in Berliinin alajärjestön kiipeilykeskuksen rakennushankkeen toteuttamiseen.

Komissio katsoo päätöksessään, että ”kattojärjestöä” (umbrella association) ja sen jäsenjärjestöjä tulee valtiontukivalvonnan näkökulmasta tarkastella yhtenä ryhmänä (päätöksen 48 kohta)[11].

[11] ”Furthermore, the Commission considers that the umbrella association and the sections of DAV have to be regarded as one single group for the purpose of State aid control. As described in detail above in points 19 to 24, the umbrella association is jointly controlled by the sections, and in turn exercises a tight control on the sections. There are close financial links, with money flowing both from the sections to the umbrella organization (in the form of a share of the membership fee) and from the umbrella organization to the sections (in the form of loans and grants for investments). Finally, there is central marketing of DAV membership through the web site, and members enjoy the same or similar user rights for installations of other sections as for installations of their own section.”

DAV:in tapauksessa kyseessä ei ole vain yksi paikallinen urheilujärjestö, vaan urheilujärjestöjen ryhmä, joka operoi kiipeilykeskuksia ympäri Saksaa ja jonka toiminta on myös kaupallista. Lisäksi DAV:illa on toimintaa myös Itävallassa ja Italiassa. Komissio katsoi tämän vuoksi, että kauppavaikutuskriteerin täyttymistä ei ole tarpeen arvioida yksittäisen alajärjestön omistaman kiipeilykeskuksen osalta, vaan kauppavaikutuskriteerin täyttymistä tulee tarkastella koko järjestöryhmän tasolla.

Asiakasryhmää ei ollut rajattu ja oletetuissa käyttäjissä on oletettavasti kohderyhmän lisäksi muitakin.

DAV-järjestöryhmän toiminta ei ole puhtaasti alueellista, vaan valtakunnallista ja joiltain osin myös rajat ylittävää. Komissio katsoi, että kauppavaikutuskriteeri täyttyy siltä osin kuin DAV-järjestöryhmä hyötyy tukitoimenpiteistä.

Olennaista, että tuki myönnetty yritysryhmän jäsenelle ja se hyödyttää koko ryhmää.

**Komission päätös selvitysmenettelyn[12] aloittamisesta C 6/2008 Ålands Industrihus AB**
Yrityksen tarjoamat liikekiinteistöt yhteisön sisäisen kaupan kohteena.

Yhtiön tarkoituksena on tarjota palveluja sekä koti- että ulkomaisille yrityksille, jotka käyvät kauppaa EU:ssa. Kysymys siitä, aiheutuuko yhtiölle myönnetyistä pääomalainoista ja takauksista kauppavaikutus.

- kohta 39. ”Komissio katsoo, että ÅI:n hyväksi myönnetyt toimenpiteet saattavat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan. Mainitut toimenpiteet ovat vahvistaneet ÅI:n asemaa liikekiinteistöjen markkinoilla Ahvenanmaalla mahdollisten kilpailijoiden vahingoksi. Komission tietojen mukaan kyseisillä markkinoilla toimii Ahvenanmaalla ainakin kaksi muuta kilpailijaa, jotka ilmeisesti eivät ole hyötyneet ÅI:n hyväksi myönnettyjen toimenpiteiden kaltaisista toimenpiteistä.”
- kohta 42, ”Näin ollen vaikuttaa siltä, että edellä mainitut ÅI:n hyväksi myönnetyt toimenpiteet saattavat vääristää kilpailua ja vaikuttaa yhteisön sisäiseen kauppaan.”

**Komission päätös SA.38651**
Yritys toimii alalla, jossa on unioninlaajuista kilpailua ()

- Ainakin yksi lopullinen tuensaaja operoi useilla markkinoilla

**Komission päätös SA.33797**

- Yrityksen tuottama tuote unionin laajuisen kaupankäynnin kohteena
- Yritys toimii alalla, jossa on harvoja toimijoita EU;ssa, mutta kilpailua on. toiminta on säännönmukaisesti rajat ylittävää

**Komission päätös SA.35606 ja SA.42545**

- Kansainvälisten asiakkaiden houkuttelu
  - Tarkoitus ja kapasiteetti tarjota palvelua kansainvälisille toimijoille

**EU-tuomioistuimen päätös C-579/16 P ja EY tuomioistuimen päätös T-214/95**

C-579/16 P (viitteineen)

- Selkeästi unionin sisäisesti kilpaillut alat merkitsevät kriteerin täyttymistä.
- Vakuutus-, rahoitus-, pankkiala ym.

T-214/95 Tuki lentoliikenteelle

[12] EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn

- 48 kohta: ”Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuen suhteellisen vähäinen suuruus tai edunsaajayrityksen suhteellisen pieni koko eivät sulje ennalta pois mahdollisuutta, että tuki vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kaupankäyntiin (asia C-142/87, Belgia v. komissio, tuomio 21.3.1990, Kok. 1990, s. I-959, 43 kohta ja yhdistetyt asiat C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, Espanja v. komissio, tuomio 14.9.1994, Kok. 1994, s. I-4103, 40—42 kohta).”
- 49 kohta: ”Lisäksi suhteellisen vähäinenkin tuki voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, jos — kuten nyt esillä olevassa asiassa — sillä alalla, jolla tuensaajayritys toimii, on kova kilpailu (asia 259/85, Ranska v. komissio, tuomio 11.11.1987, Kok. 1987, s. 4393, 24 kohta ja asia C-303/88, Italia v. komissio, tuomio 21.3.1991, Kok. 1991, s. I-1433, 27 kohta).”

Tapaukset

SA.33149 https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33149
SA.33952 https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33952
SA.45220 https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_45220
SA.39403 https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_39403
SA.35606 https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35606
SA.34466 https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_34466
SA.38651 https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38651
SA.33797 https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33797
SA.48582 https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48582
SA.43983 https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_43983

K(2003) 3890 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-FI/TXT/?fromTab=ALL&from=EN&uri=CELEX%3A32004D0114
C 6/2008 https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/224028/224028_778201_5_1.pdf

Komission kauppavaikutuksen arviointimenettelyn argumentaatiota

- Käyttäjän/asiakkaiden näkökulma: catchmentarea–lähestymistapa ~ paikallisuus.
- Houkutteleeko asiakkaita muista jäsenvaltioista?
- Onko tuensaajalla asiakkaita muista jäsenvaltioista?
- Tuen vaikutus tuensaajan kilpailijoiden ja/tai markkinoille tulijoiden näkökulmasta?
- Käydäänkö tuotteella/palvelulla rajat ylittävää kauppaa?
- Onko tuella vaikutusta rajat tuleviin rajat ylittäviin investointeihin? Onko tuki markkinoille-tulon este?